

کتاب تفسیر قرآن مجید

مختصر و مفید

کتاب خانہ
پندرہ سو گز

زینۃ المسائل

کہ بموجب ارشاد عالیجاہ سیادت دستگاہ حاجی سید
حاجی باغی توریہ من بند کجی شہ باب الدین ثاقب ہو
بہ سے فراوان و بدقت بلا ہایہ اور اق نسق این کتاب
را از مر جاتالیف خود بنا بر افادہ حضرت صفی بخار اشرف
خانہ الفہر بشرکت امیر پناہت کچا ہئی مطبوعہ کرید

الاصول
الحکمیة
۱۹۲۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي مهد مباني الإسلام بالآيات الظاهرة $\times$ واحكم قواعد
الاحكام بالأمح الباهرة $\times$ ووضح معالم الدين بزواجر المنقول والمعقول
وزين قلائد الشرع بجواهر الفروع والاصول $\times$ وأثار منازل العلم بآثار
الكتب والخبر $\times$ واضحك رايض الفقه بآثار القياس والأثر $\times$ وشرب
مشاريع الاحكام بآثار لطفه وانعامه $\times$ وهجم مناهج الحلال وطرامر بأثار
هجرته وإكرامه ونجح حمد أمير تضيع من أخلاقه لا درر المرید و تشكر شکر
تبع من صدق في درر الثابتين والصلوة والسلام على رسول الله
الهاوي الإصرار مستقيم $\times$ ونبيه الدائم الى جنات النعيم $\times$ محمد المبعوث
الى كافة الأمم $\times$ المحبوبي من سلاله المجد والكرام $\times$ وعلى اله واصحابه
ازباز حدائق الدين $\times$ وانوار حدائق اليقين يعني أكار مرود رحمة وثلاثة
بتحياس $\times$ وأغا حجر جواهر سنايش وسياس $\times$ حضرت ملك ذوالجلال
والاساس $\times$ در كاهي نيك نثاريد وركه خطه ملك دينيوي سكاندار
اسباب ومعاش لا ربي شريعت عز احكم نيب تمهيد قانوني سر لفظ
بردي $\times$ افاضل حیات متوازه $\times$ متکاثره $\times$ واکامل طيبات متناصه
فره حضرت واجب التعظيم والاکرام $\times$ جناب عالی ذر وه سني فداسيد
دو کير ملک ومعنوع عرضدار $\times$ بک عقايد اسلاميه و اصول فروع کلاصيح

هو المستعان

زبدة المسائل والعقاید

سبب احکام

جناب امیر الامراء و سر فی الفقہ اربعہ التامہ فی بحکام آفتاب بہان تاسیہ امارت و ریاست
فک گورنریا بی شریف الحسب و عالی النسب عزیز القدر کرامی الوجود و نظام الدولہ و الرفعت کاشغری
تحت غرضیہ حکم الملوق العنان بیستہ بیستہ تراغما ان تخذ اند نقاسے و ولت و شوکت

من البصیرت

جناب قاضی القضاات قاضی محرم صادق کاشغری کتب است معتبر و عقاید بدلیہ و عقاید شفیہ
و عقاید سنی دین و کتاب و پایہ تشریح و عقاید و شرح مولانا ابوبکر کارم شرح مولانا فخر الدین و مختصر خزائنہ و تادی
عالمگیر و دستہ القضاات و ترغیب الصادات و ذخیرۃ الملوک و مکتبہ او مشاش کتابا دین مسایل
لا رست مع قلیب بطریق جمہ برہ

زبدة المسائل والعقاید

بار اول سنہ ۱۲۸۱ھ

مطبع شرکت الاسلامیہ قادیان

کتبہ غلام سید

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي مهد مبادئ الإسلام بآيات الظاهرة + وأحكم قواعد الأحكام
 بالبحر الباهرة + وأوضه معالم الدين بربيع المنقول المعقول ومن بين قلايد الشرع
 بجواهر الفروع والاصول + وأفاضل منازل العلم بانوار الكتاب والخبر: وأضحت
 بلأمن الفقه بآثارها والقياس والآثر + وشعره شارب الأحكام بقرائن لظمنه
 وإغناه به فجم مناجم الحلال والحرام بأدب بديع وإكرامه + ونحمده حمداً يتقنع من اختلافه
 ذكر المزيدي + وشكر مشكراً يتزعم من أصل فيه بدور التأييد + والصلوة والسلام على
 رسولها الهادي إلى صراط مستقيم + وبني الدار على الحجاب النعيم محمد للسعوث إلى
 كاهن الأهم + المحبوب من سادة المجد والكرام + وعلى الله وبعثه إن يلهي حكايات
 الرزين + وانوار صدق اليقين **بعمد الكرام** در محمد رشاد بيقاس + وانوار الجواهر
 ستايتر في بيان + حضرت حاك ذوالجلال والاماس + در كاهن نيك شاريد وركه بخطط
 ملك دينوي سكاندري سباب معاش الرشيدي شريعت عز حكيم نيكه شهيد تافونلر براه
 نظام بروي + افاضل حجات متواركة كاشوك + واكامل طبقات متخالصه متوافر بحضرت
 راجب التعظيم والاركام + جناب على ذرعه سيد فدا سيد وركه +
 ملك معزى غرضه لار كاعقايد اسلاميه + واصول وفتوح كلاميه

قیلید دور بنی علیہ السلام قصد عبادت بر لہ دین فی کمالی او چون اذان
 و اقامت و جماعت و سنت نماز نچکانہ و اتالو بر مونی سنت مؤکدہ و حکم
 بوسنت فی ثواب دور ادا قیلماق بر لہ و عقاب و عتاب دور ترک قیلماق بر لہ
 سنت زواید نرسہ کہ قیلید دورانی بنی بوسنت ارتکا پنی سلف
 رحمہم اللہ تعاجنا خیر نماز تہجد و اشراق و جاشت و سنت عصر سنت
 عشافر ضیدین ایلکری و مسح کردن و اتید اکار اونک قولہ وایتولور
 بوسنت فی مستحب ہر حکمی بوسنت تواید و راد اسپدہ عقاب و عتاب
 بوقتور تر کیدہ و گاہی تقسیم قیلانی دور سنت فی سنت عین و کفایہ کا
 سنت عین سنت ہدی گہا سابق و سنت کفایہ جمع دین بر کشینی سلام
 قیلما غید و رعقاب و عتاب ار اسپدانی فرق او شبو کہ عقاب عبارتد و
 حق سبحانہ و تعالی غضبیدین بی بقا لطف و محبت جناخہ کافر و فاسق کافر
 غضب قیلخانغہ او خشتاش و عتاب ہر عبارتد و بر انیکدین لیکن لطف
 و محبت نینیک بقاسی بر لہ جناخہ اور فرزند یکا غضب قیلخانغہ او خشت
 مباح نرسہ کہ منجیر دور بندہ فعلی و ترکی نینیک ار اسپدہ جناخہ ثواب
 قلوب زدی کا طعام یا کلیک زیادہ قوت او جوق صومرغہ و لباس کیم
 کلیک نریب ریت او چون و حکمی اول مباح فی اختیار تر کیدہ ثواب ہر
 بوقتور عقاب ہر جہ امر نرسہ کہ ثابت بولور نھی اول نرسدہ دلیل
 معارض بولماس اننیک بر امریدہ یعنی آیات و احادیث دین ہر دلیل
 ہر امر لیغیر دلالت قیلسہ ینہ ہر دلیل مباح لیغیر دلالت قیلماس
 و حکمی اول حرام نینیک ثواب دور ترک قیلماق بر لہ حق سبحانہ و تعالی صاف
 او چون و عقاب دور ارتکا بی دہ و کفر دورانی حلال پہلما کلیک اگر حرام

لیغی متعلق علیہ بولسد اما اگر حرام لیغی مختلف فیه بولسد حلال اعتقاد
 قیاما غلیق بر له کفر غیما س مکروه غایسه که ثابت بولور انی اول غرسه
 ولیکن بر ابریده که دلیل معارض بولور یعنی بر دلیل حرام لیغیغده دلالت
 مباح لیغیغده دلالت قیلور مثلا که برنی اچسب قالغانی مکروه دوراوشبر
 حدیث بر له که *الْهَرَّةُ سُبْعَةٌ مِنْ سِبَاعِ الْبَهَائِمِ* یعنی درنده دور بهایم
 درنده لا ریدین بو حدیث سور هرة نیک نجاست لیغیغده دلالت قیل
 دورا که سباع بهایم نیک اچسب قالغانی جنس دورا *الْهَرَّةُ لَيْسَتْ*
بِخَيْسَةٍ فَاتَّامِنَ الظُّرَّافِينَ وَالطُّوَّافَاتُ عَلَيْكُمْ بو حدیث دلالت قیل دورا سور
 دور نیک جنس ایما لیکه پس حکم قیلندی سور هرة نیک مسئله سینو
 پاک و ناپاک لیتق ارا سیده مکروه دورا انکا مکروه ایکی قسردور تحرمی و
 تنزیهی مکروه تحرمی جرام دورا امام محمد نیک نزدیکه لیکن اطلاق
 قیاما بیدور لار لفظ حرامنی موجود بولغان جهتدین دلیل قطعی اننیکده
 پس مکروهنی نسبتی حرام غده واجبنی نسبتی او خشنانش دورا فرض
 غده اول مکروه امام ابوحنیفه بر له امام ابو یوسف نزدیکه حرام
 ایماس دور لیکن حرام غده یا و قراقدور امام مکروه تنزیهی حلال غده یا
 و قراقدور و حکمی اول مکروه نیک ثواب دورا که قیلاق بر له حق سبحان
 و تعالی رضاسی او جون و خوف عقاب دورا ارتکابی و فعلی مفسد غرسه که باطل
 قیلور غلیبی که شروع قیلپ دورا و اول عمل خواجه عبادت بولسون تکلم
 قیلغانعه او خشنانش غایسه و خواجه معاملات دین بولسون قدرت تا با
 غده او خشنانش مبیع نیک تسلیم یغده چنانچه قاجقان بنده نیک سا تقان
 غده او خشنانش و حکمی اول مفسد نیک عقاب دورا قصد اختیار قیلپه فعلندی

و عدم عقاید و رسمیه بر له بولسه پیلماک کرا که نماز بر پا بولاد و راقی
 توری بر له بمقتضای شرع یعنی فرض واجب و سنت و مستحب بر له و
 کاهاموجود بولاد و رکیکی توری هم نماز ده یعنی مباح و محرم و مکروه
 و مفید طبع نیک مقتضای بر له بس لازم و لابد یلد و رکه بونوع لاری
 هر بر می نیک مرتبی بر له تفصیلی پیلماک لیک و تعداد دینی هم اختصار و احصا
 طریقی بر له و هم لازم و در مقصد نیک یعنی فرق فرض فی مرتبی و تعداد
 و تعداد دینی اجمال و تفصیل بر له بیان ایلا ما کلیک اما اجمال او شبیه که فرق
 فرض نیک تیی سی ایمانچه تعلق دور پیشی اسلامچه توری طهارتقه و توری
 تیمرغه و اون ایکی نمازغه و اوجی غسلغه و ایکی حیض و نفاسغه تعلق دور ایکی
 فرض امر معروف و نه منکر دور بر فرض لاری نیک تمامه سینی پیلماک لیک بر
 فرض دور فرق فرض بولدی هر صد اول ایمان نیک تیی فرض فی و انکوا تعلق
 بنا دور غان متعلقات و عقایدات لاری بیانیده قال الله تعالی فَاَسْبُغُوا لِقَابِ
 وَرَسُوْلِهِ وَالنُّوْرَ الَّذِیْ اُنزِلْنَا لَعَلَّیْ تَعْلَمُوْنَ و الله تعالی ایمان کیرتور و نیک
 تعالی غه و اننیک رسولیخر و سوزیکه یعنی قرانیکه انزال قیلد و لک بنر انصحا
 و عن عمر بن الخطاب رضی الله عنه قال یخبرنا عن رسول الله صلی الله علیه و سلم ان
 یوم طلع عندنا رجل شدي يد بياض الثياب وشدي يد سواد الثیبر لا یکرک افاه منسلا
 و کتبه الی رکتیه و وضع کفیه علی فخذیه و قال یا خیر فی عن الايمان قال ان تؤمن
 بالله و ملا تکتبه و کتبه و بر سله و الیوم الاخر و القدر خیره و شیره من الله تعالی فقال
 صدقت فجهنما لایسأل و یصدق و قال فاحبر عن الاسلام قال ان یشهد ان لا اله الا
 الله و ان محمدا رسول الله و تفر الصلوة و تؤتی الزکوة و تصوم رمضان و تحج البیت
 ان استطعت الیک سبیلا قال صدقت قال فاحبر فی سنن الايمان قال ان تعبد الله كأنک

بیت فی بیان اجمالی

و انکوا تعلق

تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُن تَرَاهُ فَإِنَّهُ تَرَكَ فَإِخْبَرَنِي عَنِ السَّمَاءِ قَالَ وَالسَّمَاءُ سَنَوَابِدُ عَالَمٍ
 مِنَ السَّمَائِلِ قَالَ فَأَخْبِرَنِي عَنْ أَمْرٍ رَأَيْتَهُ قَالَ تُلَدُّ الْأُمَّةُ رَبُّهَا وَإِنَّ تَرَى الْخَفَائِعِ حَرَاتٍ
 الْعَالَةِ دَعَاءٌ بِنِصَاوَلُونَ فَرِ الْبَيْتِ قَالَ صَدَقْتَ ثُمَّ أَنْطَقَ فَلَبِثْتُ مُلَبًّا ثُمَّ قَالَ لِي يَا
 عَمْرُو أَنْذِرِي مَنْ السَّمَائِلِ قُلْتُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَفَلَمْ قَالَ فَإِنَّ جِبْرَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 أَتَاكُمْ بِعِبْرَتِكُمْ دِينَكُمْ يَعْنِي عَنِ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ رَوَيْتُ قَيْسَ دُونَ كَرِيمٍ
 فِي هَمَاءِ صَحَابِهِ لَا يَرَاهُ لَمْ يَحْضُرَتْ رِسَالَتِ نِيَادِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَرَى دِيلًا يَرِيدُ
 أَوْلَتْهُ رُوبٌ أَيْرِدُوكَ نَاكَاهُ بِرَشْطِهَا يَبْدَأُ بُولَدِي بِغَايَةِ جَامِهِ سَفِيدٌ وَمَوْ سِيئٌ
 بِرَاهُ وَهَجَ آثَارِ سَفَرِ دِينَ أَوْلَ كَشِيدَةٍ نَشَانِهِ يُوْقُ وَبِرَاكٍ رَدِينِ هَجَلِشِي تَابِيْمَايِلُ
 وَرَأَيْتُكَ يَكِيدُكَ رَسُولُكَ مَرَّغِيَاوَلْتُورِدِي حَتَّى كَرَأَيْتُكَ زَانُوسِيْنِي بِبَغِيْرَتَامِ
 نِيَكِ أَيْكِي زَانُوسِيْغِهِ پُوسْتِ قَيْسِ وَأَيْكِي قَوْلِيْنِي أَيْكِي يَا نَلَارِيْغِهِ قُوبُوبِ أَيْدِيْكَ
 يَا هَجَلِ خَبْرٍ بِرَكِيْلٍ مِنْكَ أَيْمَانُ دِينَ كَرَأَيْتُكَ وَرَسُولُ عَدَمِ أَيْدِيْلَارِ أَيْمَانِ تَصْدِيْقِ
 قِيْلَا غَنِيْكَ دُونَ اللَّهِ تَعَالَى غَمْرُ قَرَشْتَنَ لَا رِيْغِهِ وَكَتَابِ لَا رِيْغِهِ وَبِيْغِيْرَةَ لَا رِيْغِيْلَا
 وَرَأَوْرَ قِيَامَتِيْغُو تَقْدِيْرِ خَيْرٍ وَشَرِّكَ اللَّهُ تَعَالَى دِينَ دِيْپِ وَأَوْلِ أَيْدِيْلَارِ رَأَسْتِ
 أَيْتَدُونَكَ بِسِ نَعِيْبِ قَيْلِدُوكَ أَنْكَ كَسُوَالِ قَيْلَادُورِ وَهَمْرَاوَرِي تَصْدِيْقِ قَيْلَا
 دُونَ رِيْسِ يَنْدَايِيْ خَبْرٍ بِرَكِيْلٍ مِنْكَ أَسْلَامِ دِينَ كَرَأَسْلَامِ رِيْندُورِ رَسُولِ عَامِ
 أَيْدِيْلَارِ أَسْلَاوَلْدُورِ كَرَأَوَاهُ لِيْغِ بِرْمَكْنِيْكَ أَنْكَ كَرِ يُوْقُتُورِ خَدَايِ مَكْرِ اللَّهِ تَعَالَى
 وَهَجَلِ خَدَايِيْكَ رَسُولِيْ دُونَ وَغَاذِيْ بِرِيَاوَتُ قَاغْنِيْكَ وَمَالِغَمْرُ كُوْتَهُ بِرْمَكْنِيْكَ
 وَمَا شَرِيْفِ رَمَضَانَ رُونَ رَاهِ سِيْنِ تُوْتَاغْنِيْكَ أِكْرَ اسْتِنَاغْنِيْكَ تِيْسَهْ بِسِ بِنْتِ
 أَيْدِيْ خَبْرٍ بِرَكِيْلٍ مِنْكَ أَحْسَانِ نِيْدُورِ رَسُولِ عَدَمِ أَيْدِيْلَارِ أَحْسَانِ أَوْلْدُورِ كَرِ
 عِبَادَتِ قِيْلَا غَنِيْكَ اللَّهُ تَعَالَى غَمْرُ كُوْرِيَا كَرِ كُوْرَارِ سِنِ اللَّهِ تَعَالَى نِيْ وَأَكْرَ اللَّهُ تَعَالَى
 وَقْتِ عِبَادَتِهِ كُوْرِ الْمَسْنَكِ مَقِيْنِ بِرْمَكِيْلٍ كَرِ حَضْرَتِ بِرِ وَرَدِ كَارِ عَالَمِ

کوراد و راستی و ضمیر نیکو مطلع دور بشر مراد تقای سن که خبر اد تله تا نظر
 نیک یادی بر له ملوث قیلغای بس نیا ایدیا خبر بر کیل منکا قیامت بین
 که قیامت نید و ر رسول عدم ایدیلار سور العوجی دانا راق ایاس
 سور اعوجیدین یعنی جواب هر کوجی قیامت نیک علمیده عالم راق ایاس
 سوال قیلغوجیدین سنکا بخور که اطلاع یوق بز کا هر یوق بو سید و ر که
 مقنصی حکمت بر له خزانة غیب ده موقوف قیلندر بس نیا ایدیه قیامت
 علامت لاری فی جمله سیدین بره اولکه کینرک او زخواجه سیدین تولد
 قیلور و فرزند لاری اتالا بلغه حقارت کوز لاری بر له قرار لار و آنزار
 بر و لار و اول سبیدین فرزند لار عاصی و روسپاه بولور لاینه علامت
 اولکه کشتی لاری بولور که غایت جهالت و نادانلیغ و بی دیانت لیغیدین انکا
 لایق اولکه بیابانلار ده هر برهنه فاده بانلیغ قیلغای و بو طریق لیک کشتی
 لار دیانت لیغیدین عزیز و مکرم بولوب رئیس و سرداری بولغای و کمال
 تکبر دین قصر لارینی بلند قیلغایلار و رفیع منز لار بنا قیلور لار بس اول شخص
 ارا دین قوتی و کناره توتی ساعدین کین رسول عدم ایدیلار یا عمر حج پیلور
 موسن که بو کشتی کیمد و رد پ سوال قیلدیلا زمن ایدم خدا و رسول
 خدا عالم دور رسول عدم ایدیلار اول جبرئیل عامر دور سیز لار کادین اسکا
 نی تعلیم بر ماق او جون کیلسب دور لار بس یوحده یت مبارک مضمونی بر له
 حقیقت ایمان تی اصل بر له و حقیقت اسلام پیش رکن بر له مبنی بولوبده
 اسلام نیک پانی بعد کیلور انشاء الله تعالی امثا ایمان تصدیق دل دور علم
 امت اجماع بر له امثا کمال ایمانکه سبب بخاتد و ر بنده کا غدا اب میز اندین
 دو سیله دور درجات جنانی نیک و صولیع و قرب را تا نیغ موقوف دور و

اصل فی استحقاق صیغه که هر اصل بنیک دین کمال ایمان بنیک رکن لا رسدین
 دور اول تورات اصل تصدیق دل و اقرار زبان و عمل تن و متابعت سنت و هر کشتیکه
 بو تورات اصل دین هم و مرد دور کافر مطلق دور بس کشتیکه اقرار زبانی بولسه
 تصدیق ولی بولسه اول کشتی منافق دور و بو منافق حالی کافر لا رسدین بد
 نرد دور قال الله تعالی ان المنافقین فی الدار کالأسفل من الثأیر یعنی منافق
 لا رسد و رخ فی الدین غیر طبقه سید بولور لا رسد و هر کشتیکه تصدیق دلی و اقرار
 زبانی بولسه و تن بر له عمل قبلا سده اول کشتی فاسیق دور بمقتدار معصیت و رخ
 ده عذاب تار تورا اقل بر ساعت دور اکثری بتی متیک یل جناحه حدیث
 بنوی موثقا یا طلق دور بس بنو ایمان فی سببی بر له اخر نجات تائب بهشت تکاد اخل
 بولور و هر کشتیکه تصدیق دلی و اقرار زبانی و عمل تنی بولسه ولیکن سنت متابعتی
 بر له بولماسه اول کشتی متبذع اهل دور رخ فی ایت لا یرید و قال النبی علیه السلام
 اهل البدع کلاب اهل الثأیر و منافق بنیک علامتی اوج دور قال رسول الله صلی الله
 علیه و سلم ان المنافقین ثلاث و ان صام و راعم الله مسیما اذا حدث کذب
 و اذا حلف و اذا ائتمن خان یعنی رسول عدم ایدلار که منافق فی علامتی اوج دور
 و اگر روزه نولسه و نماز اوتالسه و زعم قیلسه که من مسیما اند و من هس
 وقتیکه سوز قیلسه لمغان سوز قیلور و وعدة قیلسه خائن قیلور و امانت
 قویسه خیانت قیلور عمل صالح لار ساهی لبنیار دور و اول وجهدین ایمانی
 هم چند قسم قیلیب دور و اول قسمی بر قسمی عمل صالح غیر اشارت قیلیب
 دور لار قال رسول الله صلی الله علیه و سلم الا یمان بضع و سبعون شعبة
 افضلها لا اله الا الله و ادناها امانته الاذی عن الطریق یعنی رسول عدم تیب
 دور لار که ایمان تمییش قسم دور افضلها لا اله الا الله و یما کلیمک و اناسی بک

قبلما غلبت یولنی اذی تیکور ا دور ساغان نرسه دین و قال الحیاء من الايمان وقال
 لا ايمان لمن لا مانه له ولا لمن لا عهد له یعنی حیا و شرم تو قما غلبت ایمان
 دور یعنی ایمان یوقتور اول کشیکاکه امانت کا خیانت قیلب دور و هر
 ایمان یوقتور اول کشیکاکه عهد یغه و فاقیلماید و بر پس حاصل کلام
 او شبو که حقیقت ایمانکه تصدیق دل دین عبارت دور و زیاد
 بولماید و اول عمر دین تا آخر عمر یغه لیکن ثمره ایمان و نور ایمان عمل صالح لایزال
 کور زیاد بولور اما آیت کریمه که لَیْسَ وَادُ وَاِیْمَانًا مَعَ اِیْمَانِهِمْ وَاِذْ اُنزِلَتْ عَلَیْهِمْ
 آیاتنا من اذ تهم ایماننا و موتکا او خشناس هر آیت لاریکه افاده قیلا دور ایمان نی
 زیاد تیکاجمل قیلا نیلا دور اصحاب رضی الله عنهم نیک حتی لاریغه یعنی علیه السلام
 عصر لاریده چرا که قرآن یاره نازل بولد و هر بار نازل بولغا چها ایمان
 کیلتور و اهر دیلا بر پس ایمان قرآن نیک تر و لیغه نسبت بریب کور زیاد بولور
 اما اصحاب و ان غیر لاردرست کیلماید و یا ایمان دین مراد علم الیقین دور و نظر
 ایمان ایماس پس دفع بولدی اشکال و اگر نجت قیلسه لار که ایمان مخلوق قدر
 یا غیر مخلوق کرا که یکی وجه برله ایمان اقربا باللسان و تصدیق بالقلب
 پس بو اعتبار برله ایمان صنع بنده دور و مخلوق دور یا ایمان الله تعالی دین
 هدایت و هدایت صنع برورد کار دور پس بو اعتبار برله ایمان مخلوق
 ایمانستور و کشیکه اتیب دور ایمان مخلوق پس اول کشی کافر دور قال الله
 تعالی و من یهد الله فهو المهتد و من یضلله فلا هادی له یعنی کشینی که هدایت
 قیلسه دور الله تعالی پس اول کشی باه راست فی تاپت دور و کشینی که
 کله قیلسه دور الله تعالی پس اول کشیکاهل ایت قیلغوجی یوقتور یا ایتوا نورکم
 ایمان شهادت لا اله الا الله دور لا اله الا الله کلام الله دین دور کلام الله مخلوق

ایمان و اگر بحث فیلسفه لایمان جوهر دور یا عرض بس جواب ایجاب
 کرد که یکی وجه بر له که ایمان فسرد و بری تصور و بری علم بری بر قسم
 دور که علم یکی فسرد و بری تصور و بری تصدیق و مطلق العلم عرضی
 تو قریه مقولاتی درین همه جمله سیدین کیف دور کیف اگر بدن انسانه حکم
 و راستم بولسه ملک انا لور جفاخه نرسه که صفحه خاطر وه نقش پدید
 بولغانغره او خشنایش که نسپانغره امکانی یوق و اگر حکم بر مناسبه حائده انتقال
 اتالور بس بولاردین هر بری عرض دور و عرض باقی قالماید و مکر تجله
 امثال بر له باقی قالور بس انا فان تازه بولور امثال بر له که معلوم بولماس که ایمان
 بر نیغ دور بس بوا اعتبار بر له ایمان حادث و مخلوق دور امثال ایمان معنی هذا
 یا ایمان لا اله الا الله دیکان وجه بر له ایمان نه حادث و نه مخلوق و نه جوهر و نه
 عرض بومذکورات دین بری و مقدس و مبرر ادور اول یتی صلیکد ایمان انینک
 بر له نباتایب ایردی اولغی ذاتیغه ایمان کیلتور ما کلیک اون صفتی بر له یکی سلبی
 دور سکنی ثبوتی و اول یکی صفتی که سلبی دور اول دور که حضرت ذات
 واجب الوجودی شریک سیز و نقصان سیز پیلما کلیک یعنی کل عیب لاردین
 مبره و مبرر ادور بچون و بچکوند دور یعنی بحث و اعتراض دین خالی و منزله دور
 جوهر و عرض حسبیدین ایمانستور مکان و زمان و اشارت و جهتدین خالی و متعالی
 دور و اول سکنی صفتی که ثبوتی دور ایمان ذات واجب الوجود بر له بر پادور و از
 لید و ذات بر له عین هم ایمان و غیر هم ایمان و بوصفت لارنی اولغی سی سلبی
 دور و اول علم صفت از لید و که معلوم بولور جمیع اشیا تعلق تابقان حالتد
 اول علم اول اشیا غه و خالی بولماید و کلمه شیء از اشیا الله تعالی بنده علمیدین
 ایکنی سی حیات دور و اول حیات صفت از لید دور که دایم اول صفت بر لارنی

جان سینر زنده و در علم و قدرت نسیک منشا اثری در او و جوخی سی قدرت دور و اول
 صفت ارفی دور که انسیک بر ده قادر و توانا بود و جمع ممکنات عالم نه و اول قدرت
 عبار تک و در متکالیین نسیک نزدیکه بر شئی فی قیلاقی و تراک قیلاقی بر له درست
 لیغیل بین نور تجوی سی سمع دور و اول صفت از لی دور که انسیک بر له الشیتون
 همه نپهان و اشکار ان قارق سیر بشینجی سی بصیر دور و اول صفت از لی دور که
 همیشه اول صفت بر له کوز سیر ظاهر نپهان فی ملامت ستر کوز ما کلیک دور
 التیج سی ارادت و مشیم دور و اول صفت از لی دور که حق سبحان و تعالی اول
 صفت بر له غرنه که خوابش و اختیار قیلور اول و قوضعه کیلور و خوا هوش
 و قوت سیر کیماس تیجی سی تکوین دور و اول صفت از لی دور که عدم مدین وجود غر
 اشیا فی کیلتور ما کلیک انسیک بر له خلق قیلا غلیق و صورت غه کیلتور ما کلیک
 و رزق بر ما کلیک و تر کوز ما کلیک و اول نور ما کلیک و بو صفت لار غدا و خشت
 صفت لار فی کلمی سی راجع تکوین غر دور سیکر خیر سی کلام الله دور و اول کلام
 صفت از لی دور که در کلمه قیلور و امر و نه قیلور و خیر هر و را و نکاندین ر کیلا دور
 غلار مدین اوشده کلام بر له و اول کلام شریف و آواز جنسیدین ایماس دور محفوظ
 دور ولده و مکتوب دور مصحف لارده قرانت قیلور ز بان لار بر له و الشیتیلور
 قلاق لار بر له اما بونر سیر لار نسیک هیچ قیسی سی قرآن غله مکان و محل یما^{ساز}
 بلکه قرآن و کلام الله دور که دیولور معنی قدیمه عیان تک دور معنی قدیمه مخلوق
 ایماسیور حر و ن و آواز لفظ و نقوش مخلوق دور و کمر سه که کلام الله فی مخلوق
 دیسه بس اولکشی کافر دور نمود بلله من ذلك الله تعالی نسیک ذاتی و سیکر صفاتی
 از لا وابد ادایم و باقی و قدیم دور و ملائکه ایکنجی فرشته لار یغه ایمان کیلتور
 ما کلیک و اول فرشته لار خدا انسیک مخلوق لار یدور و اول لار فی مد کور و موت لیک

بولده صلمت قیلنماید و در فرمان حقدین تجاوز قیلنماید و اولاد او کرده تر قهر پویق
 و تنزل هم و اولاد بی افضل تورات فرشته مقرب دور خبر میل عدل مرغه تعلق تاپید
 دور علم اورنگات ما کلیمک و وحی تیکور ما کلیمک می کائیل عدل مرغه رزق تیکور
 ما کلیمک آسرافیل عدل مرغه صورت میده قیلنم اغلیتق نورا ایل عدل مرغه قبض روح قیلنم
 عیون و کتبه او جو نوحی خدای تعالی نیک کتابلار یغره ایمان کی بقور ما کلیمک و اول کتاب
 نور تور تدور اونی حضرت آدم عدل مرغه ایلکی حضرت شیت عدل مرغه او تور حقی
 ادریس علیه السلام غداونی حضرت ابراهیم عدل مرغه تور آیت حضرت موسی عدل
 غه انجیل حضرت عیسی عدل مرغه زبور حضرت داود عدل مرغه فرقان حضرت محمد
 مصطفی صلی الله علیه و سلم غه نازل بولوبد و بر او کتابلار نیک همه لاری
 حق و قدیر و حروف الفاظینی حادث پسلمک کراک و سلسله تور تونجی پیغمبر لاری ایمان
 کیلتور ما کلیمک هر ادر رسول دین انبیاء علیهم السلام دور کل رسول بنی دور امتا
 کل بنی رسول ایما س رسول دیب صاحب کتاب و صاحب شریعت فی ابتر لور بو
 نیک صاحب شریعت بولمانی شرط ایما س رسول اوج یواون دور بنی بو زمینیک
 وینه بکره تور ت منیک دیب دور لار اختلاف بولوبتور و اول وجه دین بنی ده
 عدل قیلنم اغلیتق خوب ایما س که گم و زیاد بولور دیب دور لار بس الله تعالی نیک
 پیغمبر بار ما کلیمکیده حکمت و مصلحت بار دور تا که بشارت بر کای اهل ایمان
 و اهل طاعت کاویم تیکور کای اهل کفر و اهل عصیان غه و اول پیغمبر لار کذ و کذب
 دین و معصیت دین باکدور لار نبوت و بعثت دین ایلگری بولسون یا کین پیغمبر
 اولوا العزم الکی دور اول حضرت آدم صلی الله علیه و سلم ایلکی نوح بنی الله او جو نوحی ابراهیم
 خلیل الله تور تونجی مو کلیم الله پشینه عیسی روح الله اکتی حضرت محمد مصطفی
 صلی الله علیه و سلم بعضی لار بعضی لاری دین افضل دور افضل بشر انبیاء علیهم السلام

دین کین ابوبکر صدیق دور اندین کین عمر الفاروق آندین کین عثمان ذی النورین
 کین علی اکبر رضوان الله تعالی علیه خلافت لاری او بشبوتر تیب براله او توزیل
 دور قال النبی علیه السلام ان خلافت بعدی ثلاثون سنه ثم بصیر ملکاً عضواً
 یعنی نبی علمه تیب دور لار که خلافت من او تکاندین کین او توزیل دور اندین
 کین خلیفه اور بنیغیر پادشاه ظالم بولور و کواه لیک برادر میرا ون یار نینک
 نورقی بو خلفا دور اکتی سی طلحه و زبیر و عبد الرحمن بن عوف و سعد بن وقاص
 و سعید بن زید و ابو عبیده بن الجراح و مونکا او خشانش دور فاطمه و حسن
 و حسین رضوان الله عنهم پیشک هشتی دور انسان پیغمبر لاری ملائکه بوغیب
 لار دین و انسان عامه سیدنا بن افضل دور مراد بو عامر انسان دین مؤمن
 صالح و علما و اتقیا دور اما مؤمن فاسق و کافر هر کس فرشته لار عامه سیدین
 افضل ایمان و الیوم الاخر پیشین قیامت کا ایمان کیلنو قیامت نی حق اینیغیر اول
 بوزیر ده یاد قیلب دور حق دور قیامت نی منکری تحقیق کافر دور و اول آثار
 علامتی که عدم اشراط ساعت دین یعنی علامات قیامت دین خیر بر ایستور
 لار حق دور و اول علامت لارنی بعضی سی و جمال علیه اللغه نی خروجی دور و ناسخ
 لارض و یا جوج و ما جوج نی خروجی و امام مهدی نینک ظهوری و علیسی عدم
 آسمان ندین نزول قیلماعی و افتاب نینک مغرب طرف دین طلوع قیلماعی
 دور و بو علامت لار نینک ایلمکری کین وقوع بو لما قلیغی ده اختلاف بولور
 عذاب القبر کافر لار غر و بعضی مؤمن لار غر بولور اما کافر لار غر دور بولور
 تا قیامت غر لیکن کوتار دور الله تعالی اول عذاب نی جمع کونی و کچه سی و ماه
 شریف رمضان اچنده و بو کونلار او تکاندین کین ینده عذاب اعاده تایا
 کافر لار غر اما مؤمن لار غر اعاده تا باس مراد کافر لار دین عام دور که خواه

او عمر دین تا آخر عمر بجه کفر در بیاورد و ب اولسون خواه مؤمن بولسون ار لا وقتده
 کفر ده اولسون مراد عاصی مؤمن لار دین اولردور که کناه قیاسه اولار و توبه
 قیامی اولوب اولار لیکن بو عاصی لار غمده الله تعالی خواه اولسه عذاب
 قیلور و اگر مغفرت قیلسه عذاب قیامی و بعضی روایتده کیلسب دور
 که عذاب قبر توقوز خیزه دور اوج خیزه غیبت دین و اوج خیزه غیبت دین و عذاب دین
 و اوج خیزه بدن کابول تیا کایدین دور اما اهل طاعت لار کور اچمه ده انعام و
 احسان لار و نعمت فراوان لار الله تعالی عطا قیلور قال النبی علیه السلام القبر کوزونه
 من ریاض الجنه او حفرة من حفرة النيران یعنی پیغمبر عذاب کیلسب دور لار که
 قبر بوستانی دور جنت فی بوستان لار دین بو اهل طاعت حقیقه دور یاز نال بند
 قبر دورخ فی زندان لار دین بو کافر لار و عاصی مؤمن لار حقیقه دور و منکر و نیکر
 سوال لاری حق دور و اول منکر و نیکر ایکی فرشته دور که اول لاری قرا کورن
 لاری کول پر همت و پر صلابت بس سوال قیلور لار صفت و سیاست
 بر لاری که دین نیکر قیلسه دور و بر و در کار نیکر کیمه پیغمبر نیکر کیمه سوال کورن
 فی حق انیسر ایتور لار اوقیر شیل یا نکی او پلا اولار او تقول عاندا فرشت
 بر لار کور لاری اظر ایدین یتمیش کن دین کینکر اقی قیلور لار لاری اگر جوانی
 مطابق نفس الامر بر المسسه نعود بالله ایتور لار زمین غم بری بر نیکه پوستان
 بولغیل بس پوست بولوز زمین حتی که جدا بولور اول کشینی بدنی بند بندید
 بس زایل بولمس عذاب تا قیامت بجه حاصل مضمون حدیث او شبود و
 والقدر خیر و شره التجر قدر کایمنی هر خیر و شر یکه واقع بولادور الله تعالی دین
 دیب ایمان کیلور ما کلید خدا ای تعالی بنده نیک همه فعلیغه خالق دور خواه
 کفر خواه ایمان خواه طاعت بولسون خواه عصیان و اول بنده فی افعال حمیده

و کرد از همه سی نیک کلی سی الله تعالی نی اده سی برله و حکمت و قضا و تقدیر
 برله دور مغزله خلاف دور اول را انکا باریب دور کار که بنده اوز فضل
 لارینی اوز لاری خلق قیل دور الله تعالی شر و قبح لاری غدا اده سی یوق بومذهب
 باطل دور و للعباد افعال اختیار یعنی بنده کار اوز فعل لاری اده اختیار باریدو
 اگر طاعت قیلسه ثواب تایاد دور و اگر کناه قیلسه عقاب و عذاب تایاد دور اما
 واجب ایس که الله تعالی نیک طاعت غه ثواب بر منکی و معصیت غه عذاب قیلما
 غی بلکه ثواب فضل و عقاب عدل بنده کسب قیلاد دور الله تعالی خلق قیلاد دور
 یعنی هر فعلی غه که بنده ارا اده و قدر یعنی جانی قیلاد دور کسب اتاید و ریزه الله
 تعالی بر کسب نیک صمیمند که بوفعلنی پیدا قیلما غینی خلق اتاید و ریزه هر فعل ایکی
 قدرت برله تحقیق تایاد دور بری کسی بنده بری خلق کسب آلت و اسباب برله
 بولور خلق آلت و اسباب سیز و الله تعالی نی فعلینی فیح غه و جور ظلم غه نسبت
 بر یلماید و قال الله تعالی ان الله لا یظلم الناس شیئاً یعنی تحقیق الله تعالی ظلم
 قیلماید و هر کسب سته کما اصلا و رعایت قیلغو حید و الله تعالی حکمت نی جمع خلقیده
 و اسریله ایکن الله تعالی نی فعل لاری غرض دین خالی و جبار و جبر اگر غرض عا
 دور فاعل نی فعلی کما قلم کیلتور ما کی کانا اول غرض برله فاعل غه کمال حاصل بولغا
 الله تعالی غیر کمالی نیک حصولید من منزه دور ایات و احاد بینکه افاده قیلاد دور
 تعالی غه علت و غرض نی حمل قیلانید و حکمت و مصلحت کما الله تعالی نی بنده
 فعل لاری دین نیکشی لاری غرضی بار دور ایمان و طاعت غه او خشا شوق
 فعل لاری غه رضاسی بوقد و بر معصیت و کفر غه او خشا شوق قال الله تعالی ولا یخضی
 لیداده الکفر یعنی الله تعالی راضی بولماید و بنده لاری نیک کفر یغ حاصل کلان
 او شوق که تعالی نیک ارا اده سی و تقدیر کما خلق تایاد دور کل اشیا غه خواه حسن

بولسون خواه قبح امارض اساسی و محقق و امری تعلق تا باید و در مکر حسن اشپاغ
 تا یادور فتح غدا یاس و یوق عقل غذا اختیار و رخصت که حکم قیلغای بو غرسه
 انداند و رایاز بوند و بلکه شئی ننیك حسن و قبحینی شرح فی حکم برله پیلاد و
 منزه اند که شرح خوب دید و را خوبید و روز بون دید و روز بوند و الله تعالی بید
 ده استطاعت فی خلق قلیب دور و اول استطاعت سبی تکلیف قلیب دور
 عباد تقم و بو استطاعت فی تغیر قیلانید و اسباب و اندکات و جوارح اعضانی
 سلامت لیلی قوله تعالی *وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجْرٌ الْبَیِّنُ مِنْ اسْتِطَاعِ الْیَسْرِ سِیْلًا* یعنی زاد
 واحد سی بار کشیک طواف کعبه فرض بولوبنور و مالی بار کشیک کز کوة واجب بولو
 بدور و نینا و نیک و شل کشیک نماز جمعه واجب بولماید و یعنی هر کشیده که بو
 استطاعت فی خلق قلیب دور و اول استطاعت مقداری و اندازه سیله عباد
 تقه تکلیف قلیب دور قال *بِاللّٰهِ تَعَالٰی لَا یُکَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا* و البعث بعد
 الموت تنبی او لکاندین *سَوْنُکَ نَبِیْہِ تَرِیْمَا کَلِیْمَکَ کَا اِیْمَانٍ کِی تَرِیْمَا کَلِیْمَکَ* قال *لِلّٰهِ تَعَالٰی*
اَمْتِنَا اَشْتِیْنِیْ وَ اَحْیِیْنَا اَشْتِیْنِیْ یعنی ایکی بار اولما کلیک و ایکی بار تریمما کلیک حق دور
 مراد ایکی بار اولما کلیک بن برادر اولغی او لکلک مانند کین قبره تریمما کلیک منکر
 و نکیر سوالیدین کین نیه او لکلک دور اندین کین حشر کوسه تریمما کلیک دور
 و اول بعث قرز غالماعلیق الله تعالی فی میت کلا زینی قبره من او شبوطر یقره برله که
 جمع قیلنور جمع اجزا اصلیه فی و اعاده قیلنور روح کلا زینی اول اجزا غه قال *اللّٰهُ تَعَالٰی*
سُحْرًا لَّکُمْ یَوْمَ الْقِیْمَةِ تَبْعَانُونَ و زن حق دور قیامت کونی بخش عمل کلا زینی میزان فی
 بر پله سفر و یان عمل کلا زینی بر پله سیخه سالیب تار تار کلا زینی قوله تعالی *وَالْوَزْنُ*
یَوْمَئِذٍ الْحَقُّ شرح المقاصد ده حدیثه من نقل قلیب دور کلا زینی میزان فی هر کفیل
 بر فرشته بولور بس و قتیکه خیر طرفی باغیه کیسه مناد قیلنور آواز بلند بر لکه

کہ فلان بن فلان سعادتمند رہند دور کہ شقاوت مند و بدبخت لیکن ایسا دور ہوندا
 کا یوں دور و دور وقتیکہ شرط فی اشغیر کیلئے ہر ہر فرشتہ منادی قیلور کہ فلان
 بن فلان شقی دور و بدبخت دور کہ ایسا دور سعادتمند و نیک بخت نیک ہوندا
 کا یوں دور لیکن عقل کوتاہ و قاصر کہ ہومیزان بخول ہیت و جنوک کیفیت دہ دور
 نامہ اعمال حق دور سعادتمند لار کا اونک قولید بن و آلدی طر فید بن و شقاوت مند
 و فر لار غہ جب قولید بن و آرقہ طر فید بن ہر و لار قولہ تعالیٰ وَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتَابًا
 بِمِثْلِهِ شَرًّا فَاسْتَوْبِحْ حَسَابًا بِاِذْنِ رَبِّهِ اِيعْنِ اَمَّا كِتَابِكُمْ عَطَا قَلْبِ دُور نَامُ عَا
 لِبْنِ اُوْتِيَ قَوْلِي بِرَلِه اِنَّكَ فَرَصْتَهُ حَسَابِ قِيلَنُور حَسَابِ قِيلَنَا غَلِيغِي اَسَان
 سوال حق دور قال النبي عد ما ان الله يذني المؤمن فيضع عليهم كنفه وستره فيقول
 اَعْرِفْ ذَنْبَكَ ذَا وَاَتَعْرِفْ ذَنْبَكَ كَذَا اَيَقُولُ نَعْمَ اَيُّ رَبِّ حَتَّى اَقْرَبْتُ لَوْ بِي وَاَرَأَيْ
 فِي نَفْسِيهِ اَمَّا قَدْ هَلَكَ قَالَ سَتَرْتُ بِهَا عَلَيْكَ فِي الدُّنْيَا وَاَنَا اَعْتَمِرُ بِمَا لَكَ الْيَوْمَ فَيُعْطِي كِتَابًا
 حَسَنَاتِهِ وَاَمَّا الْكُفَّارُ وَاَلْمُنَافِقُونَ فَيُنَادِي لَهْرُ عَلِي رُؤُوسِ الْخَلَائِقِ هَسُو لَوَالِدِيْنَ
 كَذَّبُوا عَلَيَّ رِيحًا اَلَا لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَي الظَّالِمِيْنَ يعنى پیغمبر علم مراتیب دور کہ تحقیق
 اللہ تعالیٰ قیامت کو نی بندہ مؤمن غریب و ق کیلور بس قویا اول بندہ مؤمن نے
 ایثار اللہ تعالیٰ آیا قانور موسیٰ بو کناہ نی و تانور موسیٰ بو کناہ نی بس ایثار اول بندہ
 آری تانور من ای میرور کاریم حق کہ اقرار قیلور جمع کناہ لار یغہ و کور در اول
 بتداہ نیکہ تحقیق اور نفسیدہ نجالت و شر مندہ لیکن بن ہلاک بولوبلور ایثار
 اللہ تعالیٰ پوشیدہ قیلب ایردیم بو کناہ لار نیک نی اول دنیا دہ بو کون ہم مغفرت
 قیلدیم سنکا بو کناہ لار نیک نی دیب عطا قیلور اول بندہ کا نامہ اعمالی اونی اونکی قولے
 ہر لہ اما کانر و منافق لار نی منادی قیلور لار جمع خلا یقی حضور پیداہ یور لار اول
 طایفہ لار دور کہ ہرور د کار یغہ یلغہ یلغان نی نعتی ہرکان دین اسلام قبول